REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc în Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 254. Brașov, Miercuri 17 (30) Noemvrie. 1904.

Un articol de contrabandă.

I.

Abia sunt două săptămâni, de când fóia română de la Arad surprinse pe mulți dintre cetitorii ei c'un articul întitulat: „Pace sĕ fie între noi", a căruia ideiă conducĕtóre *părea* că culmineză în accentuarea dorinței „sĕ amuțéscă tonurile disonante și sĕ se ralieze toți Românii la un loc, în jurul cestiunei actuale (a școlelor)..."

Acestor idei și dorințe noi, de la acest organ, le-am dat la rêndul nostru cea mai viuă espresiune orĭ de câte-orĭ s'a arătat marele pericol, ce de mulți anĭ amenință sĕ înghită învĕțământul nostru național, le-am dat'o în deosebĭ de când s'a zămislit proiectul Berzeviczy. De aceea, când am cetit articolul amintitei foi ne-am dis: bine ar fi decă vorbele ar corĕspunde faptelor și diariștiĭ dela Arad ar mai înceta sĕ propage confusiunea, bîrfind mereu în contra partidului nostru național, a pasivitățiĭ etc. Tot-odată ne-am hotărît a nu mai continua de ocamdată articoliĭ noștri asupra situațiunei nóstre interióre, carĭ sunt de natură curat principiară și n'au nimic comun cu ceea-ce fóia aradană le imputĕ. Am așteptat astfel sĕ vedem cum se vor ține amintiții diariștĭ de vorba cu totul pe neașteptate lansată, că „pace sĕ fie între noi"!...."

N'am avut ce aștepta. Vorba a rĕmas vorbă. Nicĭ 48 de óre n'a durat dispositiunea de a face sĕ „amuțéscă orĭ-ce ton disonant între noi" și étă că aceeașĭ fóie din Arad, „Tribuna" din anul al VIII-lea, publică unul după altul doi articolĭ în contra „passivitățiĭ" și a „passiviștilor" plinĭ de recriminările cele mai neîntemeiate, și scrișĭ cu totală necunoscință de causă, articolĭ ce au de scop de a ataca reduta passivitățiĭ din Bănat și a converti pe Bănățenĭ pentru politica de sacrificare a drepturilor naționale, adecă pentru „activitate" cu abandonarea programului nostru național.

Nu avem intențiunea de a ne ocupa adĭ de aceștĭ „articolĭ de rĕsboiŭ" ai fóiei aradane, ci îi semnalăm numai, pentru că ei stau în strînsă legătură c'un articol de contrabandă, apărut tot în acel diar an. VIII nr. 46 (de Duminecă 13/26 Nov. a. c.)

Articulul pórtă titlul, tipărit cu litere mai marĭ ca de obiceiŭ: „*Germanii din regatul ungar* de *Ioan Slavicĭ.*"

Mulțĭ nu vor sci póte séu vor fi uitat că Ioan Slavicĭ este (la „Tribnna" an. VIII din Arad) un fel de profet al vremilor politice. Orĭ de câte orĭ se petrece aicĭ la noi ceva mai însemnat séu mai deosebit în viéța publică politică, iese la lumină în fóia aradană câte un articol de situațiune scris de Slavicĭ, orĭ de al doilea profet Brote.

Acesta din urmă de un timp cam îndelungat încóce se ține reservat. N'a putut însĕ sĕ tacă cel dintâiŭ în nisce momente când se trateză de o acțiune a „mânei tarĭ" în Ungaria și de aceea unchiul scrie în diarul redigeat de docilul nepoțel despre Germanii din regatul ungar.

Lucru curios, vețĭ dice, a face un prognostic al situațiunei politice din Ungaria scriind despre Germanii ei.

Cam ciudat nu-i vorbă. Dér cei ce au cetit articolul vor trebui sĕ recunóscă, că Ioan Slavicĭ s'a întrecut încă odată pe sine însușĭ scriind un articul de patru colóne despre Nemțiĭ și Sașiĭ din Ungaria, pentru a face Românilor o revelațiune politică de un șiretlic *non plus ultra* — cum nicĭ că se putea aștepta altfel de la un politician ca dênsul.

După-ce spune pe trei colóne întregĭ tot ce crede despre Germanii din Ungaria, a căror situațiune este la noi în genere destul de bine cunoscută, Ioan Slavicĭ oprindu se la Sașĭ, singurul grup german care „se mai susține și-șĭ apĕră așe̦dămintele culture și propriul fel de a fi", și are 12 deputațĭ (recte 14) în dietă, scrie:

„...Deși au nenumĕrate cuvinte de a se lupta și ei contra acestui guvern, Sașii, *ca ómenĭ ai ordinei și ca cetățenĭ devotați fațĕ cu patria și fațĕ cu tronul*, nu pot sĕ se dea pe partea oposițiunei, *ci sunt osîndiți a sprijini guvernul*, cu care nu sunt mulțumiți.

Acelaș lucru ar fi nevoiți sĕ-l facă și Românii, déc'ar lua parte la lucrările parlamentului din Budapesta, căci nicĭ un Român, care ține la neamul lui, nu póte sĕ facă causă comună cu o tovărășie de derbedei ca cea condusă de Kossuth, fie tatăl, fie fiul, și ***sunt marĭ interese naționale, care cer, ca mai ales în statul ungar Românii sĕ se presente ca element de ordine și razim sigur al Corónei și monarchiei***".

Cetițĭ încă odată cu atențiune rîndurile citate mai sus și suntem sigurĭ, că vĕ vețĭ convinge, că acésta este revelațiunea politică de contrabandă, ce a fost importată prin canalul fóiei din Arad în aceste momente la noi.

I-am face lui Ioan Slavicĭ o nedreptate, decă am susține, că spiritul revelător derivă de la dênsul și că nu face serviciul obicĭnuit celor, carĭ ne trimit din când în când câte un astfel de auguriu.

Fără îndoiélă revelațiunea îșĭ are în tot casul importanța ei, fațĕ cu recriminările contra luptătorilor partidului și a programului național, ce urméză una după alta articolului lui Slavicĭ în fóia din Arad.

Brașov, 16 (29) Noemvrie.

Deschiderea corpurilor legiuitóre române s'a făcut erĭ Lunĭ. La órele 11 dim. s'a celebrat un *Te-Deum* la mitropolie, în presența d-lor senatorĭ și deputațĭ, d-lor miniștri, înaltelor curțĭ de cassație și conturĭ, curților tribunalelor, corpului profesoral, autorităților administrative, militare, consiliului comunal și camerei de comerciŭ. La órele 11 și jum. înaltele corpurĭ și autoritățĭ au trecut în sala ședințelor adunărei. Pornirea cortegiului regal de la palat s'a anunțat prin 101 tunurĭ. La órele 12 Maj. Sa Regele însoțit de Alteța Sa regală, principele moștenitor, fu primit la scară de către d-niĭ miniștri și de către biurourile corpurilor legiuitóre. Regele a întrat în sala ședințelor adunărei, precedat de adjutanțiĭ sei, și s'a urcat pe tron, încunjurat de d-nii miniștri și de curtea regală.

După cetirea mesagiului de deschidere, regele părăsesce sala adunărei și corpurile legiuitóre proced îndată la începerea lucrărilor.

Protestărĭ în contra proiectului Berzeviczy. Din *Petrovaț* se anunță, că *Slovacii și Sêrbii* au ținut acolo Duminecă un meeting de protestare în contra proiectului Berzeviczy. Meetingul s'a ținut sub cerul liber, în piéță, și au participat peste 5000 de ómenĭ. Au ținut discursurĭ dintre Slovacĭ: redactorul Milan *Hodzsa*, Dr. *Kron* și Dr. *Mikotek* advocațĭ, ér dintre Sêrbĭ: Jasa *Tomicĭ*, Bojidar *Popovicĭ* (preot), Branko *Ilits*, advocat, și învĕțătorul *Sijacĭko*. Adunarea a votat o resoluțiune în care se pretinde retragerea proiectului și reformarea instrucțiunei primare în sensul, ca dorințele și postulatele culturale ale naționalităților sĕ fie respectate.

In Narodni-Dom din *Praga* s'au întrunit alaltă-erĭ numéroși studențĭ Slavĭ, ca sĕ protesteze în contra atentatului ministrului Berzeviczy la limba și cultura popórelor nemaghiare din Ungaria. După întrunire s'a făcut o manifestație națională slavă pe piéța Venceslav.

Banffy despre situațiune. Baronul *Banffy* a avut un interview cu corespondentul diarului vienes „*Zeit*" asupra situațiunei. Banffy nu crede, că îi va succede contelui Tisza a remedia situațiunea politică actuală. Tisza a lucrat conscient când a vrut sĕ sdrobéscă resistența oposițiunei, dér tocmai fiind-că a făcut'o acésta, este esclus ca prin el séu cu el sĕ se pótă îndrepta lucrurile. Numai prin înlăturarea lui *Tisza* și a lui *Perczel* s'ar putea îndrepta lucururile. Décă Tisza vré sĕ creeze legĭ pe basa moțiunei-Daniel, se vor aduce astfel de legĭ pe carĭ cetățenii vor avé drept a-le considera neesistente. O astfel de stare a lucrurilor *e mai periculósă decât revoluțiunea pe fațĕ*, fiind-că dreptul n'ar fi pe partea puterei ci pe partea acelora, carĭ négă valabilitatea legilor create cu mijlóce ilegale. Nicĭ prin alegerĭ nouĕ, nicĭ prin disolvărĭ de cameră, nu se va ajunge la nimic. Tisza nu va căpĕta îndemnitate, décă oposiția nu vré sĕ i-o dea. Banffy e și el de părere sĕ se facă o reformă electorală, nu însĕ prin introducerea votului universal, ci prin nivelarea censului și prin acordarea dreptului de vot claselor inteligente din orașele marĭ. Simptomele ce s'au arătat în dietă, nu sunt animositățĭ ale unei fracțiunĭ séu ale unui partid din oposiție numai, ci manifestarea *spiritului timpului* și a sentimentului, care *în contrast cu concepțiunea vechiă neschimbată a corónei, vré sĕ mérgă înainte pe căi nouĕ*. Manifestarea acésta este o dovadă, că națiunea maghiară se simte adi destul de tare *pentru independență*. — Notațĭ, că așa dice Banffy!

Germania și Statele-Unite. Cu ocasiunea desvĕlirei monumentului lui Frideric cel mare în Washington, împĕratul Germaniei a adresat președintelui Statelor-Unite următórea telegramă:

„Adênc mișcat de toastul, ce ațĭ binevoit a-l rosti la banchet și prin disursul strălucit pronunțat în onórea marelui meu străbun, Vĕ rog sĕ primițĭ espresiunea mulțumirei mele celei mai cordiale. Prietinia între Germania și Statele-Unite, ale cărei base le-a pus Frederic cel Mare, este întemeiată pe un fundament de granit, și pentru mine, urmașul lui, este o datorie plăcută a lucra pentru stringerea legăturilor de prietinie. Convenția ce avem de gând a o încheia, va fi o verigă puternică a raporturilor pacĭnice între America și Germania spre binele civilisațiunei. Acéstă convenție va contribui la întărirea respectului reciproc între douĕ popóre marĭ și tinere și la progresul lor pacĭnic. Din tótă inima doresc Americei și cetățenilor sĕi, carĭ îmĭ înspiră admirația sinceră — progres și prosperitate. ss) *Wilhelm Imperator Rex.*

Președintele Statelor-Unite a rĕspuns:

„Cu gratitudine am cetit solia Maiestățiĭ Vóstre și sciu pe deplin sĕ apreciez sentimentele de stimă ale M. V. fațĕ cu poporul american, precum și nobilele urărĭ ce le esprimațĭ pentru prosperitatea lui. Imĭ pare bine, că acum din nou mi-se ofere prilegiu, de a-mĭ esprima înalta stimă fațĕ cu M. V. și a adauga la acésta urările mele și ale tuturor concetățenilor pentru fericirea și prosperitatea națiunei germane. ss) *Teodor Roosevelt.*

Tratatul de comerciŭ între Austro-Ungaria și Germania. „*Neue Freie Presse*" scrie următórele: Se crede că în sĕptĕmâna viitóre va avé loc la Viena conferența miniștrilor austriacĭ și ungarĭ, când se va decide în cestiunile în litigiŭ privitóre la convenția comercială dintre Germania și Austro-Ungaria. Conferința acésta va avé o importanță hotărîtóre, căcĭ în ea e vorba sĕ se formuleze propunerile ce vor cuprinde minimul cererilor Austro-Ungariei și maximul concesiunilor ce acéstă monarchie le-ar face Germaniei. Hotărîrile conferinței ministeriale vor arăta contelui Pozadovsky limitele extreme în carĭ se pot cuprinde concesiunile Austro-Ungariei. Décă tratările pentru încheierea convenției comerciale se vor termina mai repede séu de loc, — acésta va depinde de chipul cum conclusiile conferenței vor fi primite de contele Pozadovsky și de guvernul german.

Demonstrație „regnicolară".

Duminecă s'au ținut în numĕróse orașe din țéră adunărĭ poporale aranjate de *oposiția unită* în contra atentatului sĕvîrșit de contele Tisza.

Cea mai imposantă a fost adunarea de protestare din Budapesta. Au participat mai multe mii de ómenĭ din populațiunea „capitalei" și „reședinței". Ea s'a ținut în sala Redutei.

Inainte de a-se deschide adunarea, s'a înscenat o mare manifestațiune pentru Fr. Kossuth și contele Apponyi, care s'a sfîrșit cu strigărĭ puternice de „*Abzug Tisza! Jos trădătorul!*"

Printre oratorii adunărei s'au distins Francisc Kossuth și Albert Apponyi. Fr. *Kossuth* a dis între altele, că „Ungaria n'are altă armă constituțională de apĕrare,

decât resistența în camera deputaților. Décă i-se va smulge din mânĭ arma acésta, *nu-i mai rĕmâne națiunei, decât supunerea lașă, orĭ revoluțiunea*".

Contele *Apponyi*, căruia i-s'au făcut marĭ ovațiunĭ, a vorbit cu multă mâhnire „patriotică". Scuza guvernului, că nu s'a întîmplat decât o violare a regulamentului camerei, a asemĕnat'o cu împunsătura unui ac subțire, care totușĭ produce mórtea. Starea de *exlex*, ḑise el, póte sĕ se remedieze, violarea dreptului însĕ nu se mai póte remedia. Întrébă, décă „națiunea" póte sĕ absolve guvernul de sub acusa acestei violărĭ, și rĕspunde, că nu! In fine a apelat la cei de față sĕ ducă flacăra însuflețirei pentru apĕrarea dreptului în țéra întrégă, pentru-ca mânia „națiunei" *sĕ măture pe atentatorii*, carĭ în numele factorilor constituționalĭ maghiarĭ s'au atins de integritatea constituției maghiare.

Printre oratorii adunării au mai fost democratul *Vazsonyi* și popa *Hock*. Acesta a ḑis între altele, că „ceea-ce nu s'a ajuns odinióră prin furcĭ, acum se încércă a-se ajunge prin dripirea legilor. Biciul, cu care „națiunea" a fost isbită în față, i-a pus însĕ pe toțĭ în picióre. *Furtună are sĕ fie*, furtună care va mătura tot ce-i stă în cale, cum mătură vara viforul și furtuna gunoiul de pe strade".

După adunare s'a făcut o retragere demonstrativă pe strade. Ordinea însĕ n'a fost conturbată.

In aceeașĭ ḑi s'a ținut tot în Budapesta adunarea *socialdemocraților*, la care s'a protestat în contra guvernului, însĕ s'a declarat rĕsboiŭ și oposiției pentru casul când nu va lua în programul postulatelor ei *votul universal*.

Adunărĭ de protestare s'au mai ținut în Seghedin, Timișóra, Măcău, Kaposvar, Bichiș-Ciaba și Hajdunanas.

Demonstrațiune în Deva.

Deva, 28 Nov. 1904.

Erĭ, în 27 Nov. 1904 s'a petrecut la noi o comedie, de carĭ puține se pot vedé și în era constituționalismului maghiar.

Membrii partidului „liberal", — adecă mamelucii guvernului unguresc — au convocat pe ḑiua de ierĭ, aicĭ în Deva o conferință, sĕu mai bine ḑis o adunare publică a partidului „liberal", cu scop de a felicita pe ministrul președinte contele Tisza, pentru-că a înfrânat cu „mână tare" „opozițiunea" și „obstrucțiunea turbată".

Adunarea era sĕ se țină la 11 óre înainte de améḑi în sala cea mare a Redutei și a fost convocată de câți-va amploiațĭ și o sémă de Jidanĭ, carĭ sĕ îndésă acum înainte ca factorĭ politicĭ și marĭ sprijinitorĭ ai guvernului.

S'a și adunat multă lume, așa că a umplut tótă sala, ba mai mișunau mulțĭ și pe afară. Se vedea însĕ de pe fețele tuturor, că sĕ pregătesce o furtună ne mai pomenită pe aicĭ, pe la noi.

Sosind și fișpanul Mara Laszló, apoi grupându-se convocatorii în jurul mesei din fund, s'a ridicat Ciceronele guvernamentalilor advocatul Dr. Farkas Béla, ca sĕ vorbéscă.

Atâta a trebuit numai și de odată a isbucnit *o furtună de protestărĭ, înjurăturĭ și sbierăturĭ*, încât nu i-au întrecut nicĭ cei din Budapesta.

Zadarnic s'au încercat fișpanul, apoi ceilalțĭ matadorĭ, cu căpitanul de poliție la îndemână, sĕ curme urlăturile, căcĭ de câte orĭ se ridica cineva, se făcea un sgomot scandalos.

Așa a durat acésta până ce vĕḑĕnd fișpanul, că nu póte ajunge la nimic — a eșit afară din sală și mamelucii după el, între rîsete și hohote.

Așa am ajuns, că membrii unuia și aceluiașĭ partid (guvernamental, care e la putere) s'au opăcit reciproc, în a saluta, sĕu a desavua pe șeful lor de partid.

Și miopii noștri activiștĭ de la „curentul nou" tot mai cred, că vor puté îmbăta lumea cu apă rece.

Demonstrațiunea lucrătorilor socialiștĭ din Viena.

In ḑiua de 27 Noemvrie s'a aranjat în Viena un cortegiu demonstrativ al socialiștilor în fața palatului ministrului președinte.

In cursul demonstrațiunei nu s'a întîmplat nicĭ un accident mai remarcabil, numai la sfîrșit s'au întîmplat unele conflicte ușóre cu poliția.

Ministrul președinte *Koerber* dăduse ordin de a nu împiedeca pe demonstranțĭ, décă se vor restrînge în anumite marginĭ și nu vor face escese.

Marginile au fost observate și numai o singură dată a încercat mulțimea a se îndrepta spre „Hofburg". Imediat însĕ au intervenit aranjorii și i-au determinat sĕ se întórcă.

Demonstranții strigau: „Jos Koerber! Jos guvernul! Jos slugile popilor! Jos legea școlară clericală! Piară Lueger!" Totodată au lipit placate cu inscripțiile de mai sus pe tóte palatele pe unde au trecut și pe edificiile ministeriilor.

La primărie era tocmai o festivitate și când mulțimea a trecut pe lângă primărie, cineva a aruncat din ferestri mere și franzele. Acest fapt a înfuriat mulțimea și a început sĕ vociferéze. Atuncĭ a intervenit poliția și i-a împrăsciat.

Rĕsboiul ruso-japones.

La *Port-Arthur* Japonesiĭ își desfășură tóte forțele de carĭ dispun (peste 70,000 ómenĭ), ca sĕ cucerescă formidabila fortăréță. Prevĕd Japonesiĭ, că décă cetatea va resista până la sosirea flotei din Baltica în apele mărei Galbine, o isbândă desĕvêrșită la Port-Arthur cu greu ar mai puté sĕ dobândéscă. De aceea fac tot posibilul, ca până mai au timp sĕ ia cetatea în stăpânirea lor.

Un atac turbat general au plănuit contra Port-Arthurului pe ḑiua de 26 Noemvrie. După-ce au încheiat în câtva lucrările de pregătire pentru atacarea fortului *Sungșușan* și a forturilor situate spre rĕsărit de la acéstă posițiune, Japonesiĭ au dat *o năvală furiósă asupra cetății*. Spre acest scop au fost alese trupele cele mai probate și mai oțelite în luptă sub conducerea generalilor *Nakamuro* și *Sailo*. S'a desfășurat *o luptă desperată pept la piept*. Rușiĭ însĕ au opus o resistență îndîrjită, au pus și ei în linia de foc tot ce au avut mai bun și li-a succes a zădărnici silințele inimicului de a ajunge la forturĭ.

In telegrama din *Tokio*, care anunță lupta acésta se recunósce fără încunjur, că *Japonesiĭ nu și-au putut ajunge scopul* — cu alte cuvinte au fost din nou respinșĭ. Telegrama adauge, că *lupta durézā încă*.

De pe câmpul de rĕsboiŭ din Manciuria se vestesce următórele:

Agenția telegrafică ruséscă anunță cu data de 26 Noemvrie, că al cincelea atac al Japonesilor îndreptat contra posițiunei *Cincensen a fost respins*. Lupta de artilerie continuă. Trupa generalului *Rennekamf* a pierdut în lupta de la 26 l. c. 9 ómenĭ, 22 ómenĭ au fost rănițĭ. *Incercarea Japonesilor de a împresura flancul stâng rusesc n'a reușit*.

Despre lupta de lângă *Cincensen* generalissimul *Kuropatkin* telegrafiéză următórele: La 24 l. c. Japonesiĭ au atacat un detașament rusesc lângă Cincensen, în front și în flanc. Spre séră însĕ inimicul *a fost respins*. Ultimul atac, care a fost fórte înverșunat, s'a desvoltat până la lupta de baionetă. Pierderile Japonesilor sunt marĭ, de óre-ce Rușiĭ pușcau din mare apropiere. In diminéța ḑilei de 25 Noemvrie, Japonesiĭ au reînoit atacul contra detașamentului rusesc, însĕ focul violent al Rușilor i-au ținut la distanță. Pe la 11 óre Japonesiĭ primind ajutóre au atacat din nou, mai întâiŭ în flancul drept, apoi la centru și în flancul stâng. La améḑĭ ei au înaintat, însĕ au fost respinșĭ și artileria lor a fost redusă la tăcere prin operațiunea escelentă a artileriei rusescĭ. La 4 óre d. a. s'a lăsat o negură désă sub scutul căreia Japonesiĭ au reînoit atacul, însĕ detașamentul rusesc șĭ-a susținut posițiunea. In lupta de la 25, pierderile Rușilor au fost de 9 ómenĭ ucișĭ și 57 rănițĭ. La 26 Noemvrie lupta s'a reînoit, Japonesiĭ încercară a împresura partea stângă a posițiunei rusescĭ. Nu le-a succes însĕ.

Din *Mukden* se telegraféză, că pe o întindere de 30 chilom, regiunea e cu desĕvîrșire stórsă de armata rusécă. Soldații au luat în stăpânirea lor tóte reservele de hrană, ceea-ce a provocat emigrarea poporațiunei spre ost. Satele au dispărut par'că de pe suprafața pămêntului.

SCIRILE ḐILEI.

— 16 (29) Noemvrie.

Adunare oprită. Adunarea de protestare contra proiectului Berzeviczy ce s'a fost convocat pe ḑiua de 27 Nov. în *Sân-Micláușul-mare* a fost *oprită* de solgăbirĕul *Hadfy*. Convocătorii au protestat la ministrul de interne.

Toțĭ o apă. De când cu alianța dintre partidele unguresci, se întîmplă lucrurĭ ne mai pomenite până acum. Cei mai marĭ adversarĭ odinióră, aḑĭ își dau reciproc dovedĭ de cea mai mare prietinie. Cetim, de pildă, că baronul D. *Banffy* a făcut Sâmbătă o visită la clubul *partidului poporal*. L'au primit cu mare dragoste deputații I. Molnar, Fr. Buzath și alții, carĭ se aflau la club, ba i-au ținut și un discurs. După Banffy au venit la clubul partidului poporal *Apponyi* cu câți-va din céta lui. S'au îmbrățișat și s'au făcut reciproc declarațiunĭ de — prietinie neschimbată. Așa-i în politică: extremele se întêlnesc adese-orĭ.

Omagiu regelui Carol. In diua de 9 Noemvrie v. curent, cu ocasia împlinirei a 27 de anĭ de la eliberarea orașului bulgar Rahova de către óstea română, Regele Carol a primit de la d-l N. *Marinoff*, primarul orașului, o telegramă prin care, în numele locuitorilor, esprimă Suveranului român mulțumirile și recunoscința lor, pentru-că li-a dat libertatea, făcênd urărĭ de fericire pentru România, armată și dinastie. Regele a binevoit a transmite prin d-l general adjutant Warthiadi înaltele sale mulțumirĭ și urărĭ de prosperitate orașului Rahova și locuitorilor lui.

Violarea secretului oficial. Am publicat și noi scirea despre perchisiția de la redacția ḑiarului „Magyar Estilap". Manuscriptul cu datele statistice s'a găsit și recunoscut ca scris de diurnistul *Musko Pál*, din biuroul central de statistică. Luat la întrebare, a mărturisit, că el a fost acela, care a comunicat redacției datele. Musko a fost dat în judecată pentru violarea secretului oficial.

Nou protosincel. P. S. Sa Episcopul I. I. Papp al Aradului a hirotesit Lunĭ, ḑiua de SS. Arhangelĭ întru protosincel pe părintele ieromonach Roman R. Ciorogariu, director al seminarului teologic din Arad.

Din Innsbruck se anunță, că studenții italienĭ, 40 la numĕr, carĭ au fost arestațĭ cu ocasiunea cunoscutelor tulburărĭ, se află încă tot în arest. Ei vor fi însĕ liberațĭ ḑilele acestea. Cercetarea disciplinară pornită contra lor continuă. — Cadetul-aspirant de oficer *Noganowski*, care a comandat detașamentul de soldațĭ când cu uciderea pictorului Pezzey, a fost concediat pe timp nedeterminat.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Portretul.

Povestire franțuzéscă.

Acest portret este pricina la tot rĕul, domnule judecător, — décă peste tot s'a întêmplat vr'un rĕu. Căcĭ în ce mĕ privesce pe mine, eu nu cunosc decât o singură datorie obligatóre: ca fie-care sĕ-șĭ urmeze impulsiunile naturale fără a se sinchisi de consecințe, pe carĭ le rênduesce o provedință superióră. — Sciu și aceea, că un medic cu sentimente ostile susține, că n'aș fi în posesiunea minții mele! Mare eróre! Dór vedețĭ, că raționez nu se póte mai corect, și făptuesc logic.— Recunosc, că firea mea se deosebesce întru cât-va de firea celor-l'alțĭ ómenĭ și tocmai asta a fost ceea-ce l'a indus în eróre pe doctor, când a stabilit diagnosa, contra căreia eu protestez energic. — Fără acel portret, eu aḑĭ n'aș sta în fața d-vóstră, d-le judecător, și décă vĕ voiŭ povesti tot, vețĭ vedé singur, că am dreptate.

Nu mai eram tocmai tînĕr înainte cu vr'o doi anĭ, când m'am căsătorit. In comparație cu mine Laura era un copil, neavênd nicĭ opt-spre-ḑece anĭ. Me lehamețisisem de singurătate. Doriam sĕ am pe cine-va, care sĕ mĕ distreze și am luat-o, de și era sĕracă. Eu însĕ eram bogat și credeam, că bogăția o va lega de mine. Am luat-o, fiind-că mĕ desfătam în frumusețea ei și fiind-că era sănĕtósă și robustă, ér eu slab și bolnăvicios și credeam, că forța vitală a Laurei încetul cu încetul se va sălășlui în mine! Și nu m'am înșelat. După căsătorie sângele a început sĕ circuleze mai viu în vinele mele, melancolia mi-a dispărut, vedeam lumea în colorĭ mai frumóse și adesea mĕ surprindeam pe mine însu-mĭ, că fredonez cântecele favorite ale Laurei, cu carĭ ea umplea casa.

Dealtmintrea nu trăiam retrașĭ. Eu nu sunt avar, și priveam cu drag în casă rudele Laurei, cât timp se purtau cuviincios și nu-mĭ zăticneau echilibrul sănĕtății mele trupescĭ și sufletescĭ. Așa făcurăm cunoscință și cu vecinul nostru, un tînĕr pictor, despre care tótă lumea numai bine vorbia. Era un artist cu talent și cu mare viitor. Il chinuia însĕ presentul. Ciorovăielile ḑilnice, ce le avea cu creditorii, se auḑiau până la noi și Laura a avut ideea, sĕ-i fim întru ajutor. Un portret, portretul Laurei ar fi pentru noi o plăcută amintire, ér pentru artist o mare binefacere. Am admirat caritatea nevestei mele și m'am învoit.

Pictorul deveni óspele nostru permanent. Avea ḑilnic loc la masa nóstră și în cele din urmă am eșit și eu din morocănéla mea și începuiŭ sĕ-i ḑic pe nume: „Iosif". Soția m'a imitat și a început sĕ-i ḑică și ea „Iosif".

Trebue sĕ mărturisesc, că presența lui Iosif ne-a înveselit casa, și când vorbia el cu glasul lui metalic și armonios, canarii din colivie se îndemnau sĕ cânte, ér de gesturile lui violente ni-se speria mâța și fugia din casă.

Ce model minunat este nevasta d-tale — declama pictorul entusiast.

Și începea sĕ analiseze farmecele nevestei mele, pe carĭ eu nu le cunosceam. Și mĕ cuprinse o mândrie fără sémă, vĕḑĕnd ce frumsețĕ de nevastă mĭ-am ales. Laura însĕ îl dojenia.

Pictarea a durat timp fórte lung. In sfîrșit însĕ s'a terminat. Portretul era vrednic de cadrul cel mai splendid. Laura șĭ-a esprimat atuncĭ dorința, ca portretul ei sĕ aibă păreche și a rugat pe pictor sĕ facă și portretul meu. M'am învoit. Iosif nu era încântat de noul model, cum fusese de cel dintâiŭ, cu tóte acestea lucra cu sîrguință. Spunea că am un cap caracteristic. In timpul ședințelor mĕ cuprindea un sentiment ciudat: aveam sensația, că raḑele ochilor lui ațintite asupra mea îmĭ absorb viéța, ca sĕ o pună pe pânză. Când a terminat, mĭ-a arătat portretul cu un surîs particular:

„Uite bine la el — îmĭ ḑise — portretul acesta sémănă mai bine cu d-ta, decât ai crede. Am pus ceva în trăsăturĭ din ființa internă a d-tale, despre care până acum nicĭ ideie nu aveai."

M'am uitat cu atențiune la portret. Mi-se părea că în jurul buzelor este o trăsătură de rĕutate, pe care nu credeam până acuma sĕ o am. De sub pleópe

„Sfințire de biserică cu vărsare de sânge". Sub titlul acesta foile maghiare raporteză, că în Săpânța (Maramureș) s'a sfințit dilele acestea biserica română, cu care ocasiune poporul s'a veselit la cârciumă. Aici s'a iscat o ceartă între doi țărani cu numele George Pop și George Stan. Cel dintâiu a scos cuțitul și l'a înjunghiat pe acesta din urmă, care a rămas mort pe loc. — Este sciut, că la sfințire de biserici și la hramuri tóte popórele se veselesc, béu, jócă etc. Se întâmplă de asemenea la tóte popórele cu asemenea ocasiuni și certuri, bătăi și chiar și omoruri. In „Fl. Blätter" au devenit tipice figurile de țărani stâlcite și schilodite pe la „Kirchweih"-urile nemțesci. Cérta lui Stan cu Pop din Săpânța n'a fost prin urmare nici într'o legătură cu sfințirea de biserică și nu vedem de loc justificat titlul sanguinar al scirei publicate de numitele foi.

O convenție între Ungaria și Franța va intra în vigóre cu diua de 1 Ianuarie 1905 cu privire la taxele telegrafice. Conform acestei convenții, telegramele adresate diarelor din aceste două țări se bucură de-o reducere de 4%, adecă 12 centim. în loc de 20. Intre Franța și Austria rămâne în vigóre tariful integral. Convenția s'a încheiat în urma hotărîrei luate la ultima conferență internațională telegrafică ținută la Londra, conform căreia guvernele pot se încheie între sine stipulațiuni speciale.

O nouă piesă a lui Moldovan Gergely. La teatrul din Clușiu s'a representat dilele acestea o dramă nouă a lui Moldovan Gergelyi, „cel mai productiv autor local" din Ungaria — după-cum il numesce „E-k". Drama este intitulată „Vihar viharra" și după-cum vedem din recensiunea aceluiași diar, ea a suferit un complet fiasco. Piesă anemică, plină de naivități și „întâmplări" nemotivate.

Rectificare. In articolul „Pădurilor comunelor Brănene" publicat în nr. 251, s'a strecurat o greșélă în alinea a 5-a rendul 5 de sus în jos, unde este a-se ceti corect: $399^5/_{15}$ în loc de 3955/13.

Adunarea generală
a Reuniunei Femeilor Române.

Brașov, 16 (29) Noemvrie.

Adunarea generală ordinară a *Reuniunei femeilor române* s'a ținut și de astă-dată ca de obiceiu în 6/19 Noemvrie în sala festivă din edificiul școlelor nóstre române din loc. Despre decursul acestei adunări voesc se informez pe onoratul public cetitor al „Gazetei" și acésta cu atât mai vértos, că în adunarea acésta s'a întâmplat un moment înălțător, care arare-ori se petrece în viéța societăților nóstre din patrie.

Fiind președinta Reuniunei dómna Agnes *Dușoiu* reținută prin o gravă bólă, adunarea acésta a fost presidată de vice-președinta d-na Virginia Vlaicu, care într'un frumos discurs a accentuat momentele mai însemnate din viéța Reuniunei și a arătat cu deosebire, că actuala președintă d-na Agnes Dușoiu, cu diua acésta împlinesce 25 de ani, de când se află în serviciul reuniunei, și anume opt ani parte ca membră în comitet, și parte ca cassieră a Reuniunei, ér de 17 ani stă neîntrerupt ca președintă în fruntea reuniunei. Acéstă cuvêntare a fost primită de adunare cu vii urări de „să trăiéscă" la adresa președintei d-nei Agnes Dușoiu.

La adunare au luat parte 41 de membre, adecă mai mult ca o terțialitate din numărul total al membrelor.

Intrându-se în ordinea de di secretarul dă cetire raportului general al comitetului, din care relevăm următórele momente mai însemnate:

Comitetul a dispus, ca să se colecteze ofrande pentru îmbrăcarea fetițelor sérace de la școlele nóstre. Acéstă colectă a produs un resultat de cor. 567.80, din care sumă s'au procurat îmbrăcăminte și încălțăminte pentru 41 de eleve sérace și s'au ajutorat două văduve sérace.

Véduva de învățător d-na Iuliana Dogar a fost înaintat o rugare pentru ajutorarea unei fete a d-sale, care era înscrisă la școla pedagogică din St.-Georgiu. De óre-ce tocmai pe timpul acela se urcase darea de stat cu 500 coróne pe an pentru hârtiile de valóre, în care e depusă partea cea mai mare a averii reuniunei, ér comitetul luase recurs în urma acestei urcări, rugarea petentei a rămas neresolvată până la resolvirea recursului înaintat. In luna lui Octomvrie a. c. recursul a fost resolvit în mod favorabil pentru Reuniune, căci din darea plătită pe anii 1903 și 1904 s'a redus suma de 769·92 cor., deci comitetul dispunênd de mijlóce, a acordat ficei d-nei Dogar un ajutor de cor. 100.

Comitetul a decis a se aranja o producțiune din partea elevelor din Internat și a îngrijit de pregătirile necesare pentru acéstă producțiune, ce s'a și dat în diua de Dumineca Tomii. Resultatul a fost destul de favorabil, căci a produs un venit nett de cor 180 90.

In raportul general s'a adus la cunoscința adunărei generale, că réposatul comerciant Nicolae Eremia a testat pe séma Reuniunei suma de 200 de cor., care sumă se va plăti de cătră moștenitori după 10 ani de la mórtea testatorului; asemenea că din legatul lui Ioan Burbea de 200 de cor. s'a incassat numai suma de 96.90 cor.

In anul precedent comitetul a primit următórele ajutóre și donatiuni: De la Onor. institut de credit și economii „Albina" 400 cor. pe séma Internatului orfelinat; de la d-l V. N. Orghidan suma de cor. 236.50 pentru același scop și de la d-na Reveica Pascu o donațiune de 50 cor. pentru fondul Reuniunei.

Ce privesce *Internatul Orfelinat* raportul constată, că acéstă instituțiune se află în stare de înflorire și că în anul școlar 1903/4 au fost în internat 33 eleve cu plată, 6 bursiere și 7 orfeline. In anul școlar present numěrul elevelor a scădut cu 10, ceea-ce este a-se atribui stărilor grele economice în țéră. Bursierele și orfelinele au rămas cu același număr ca în anul trecut. Personalul didactic a rămas același ca și în anul trecut. In anul școlar 1904/5 s'au primit două orfeline și anume Olimpia Socaciu din Șard (comitatul Têrnava-mare) și Iuliana Preoup din Sărmaș (com. Ciuc); ambele aceste fetițe sunt orfane de ambii părinți.

Comitetul a îngrijit, ca administrațiunea averei Reuniunei se se controleze și censureze atât de o comisiune din partea comitetului, cât și din partea adunărei generale.

In ședința din 6 Octomvrie a. c. comitetul, constatând, că președinta d-na Agnes Dușoiu împlinesce în diua de 6/19 Noemvrie 25 de ani de activitate în serviciul Reuniunei, dintre cari 17 ani neîntrerupt ca președintă, o activitate destul de îndelungată și rară în serviciul unei instituții umanitare, cum este Reuniunea nóstră, la propunerea d-nei Elena Săbădeanu a decis, a serba acest period de activitate printr'un modest jubileu și a stabilit o programă pentru acéstă sěrbare. Durere însě că agravându-se starea sanitară a numitei președinte, tótă serbarea s'a mărginit la un singur punct, adecă la predarea unui album cu adresă și cu portretele membrelor comitetului; acest album i-s'a predat în diua de 6/19 l. c.

In ședința din 21 Octomvrie comitetul s'a ocupat cu o cestiune destul de gravă și durerósă, adecă cu hârtia din 15 Octomvrie, prin care d-na Agnes Dușoiu din motive sanitare și-a înaintat demisiunea din comitet și din postul de președintă a Reuniunei. Comitetul a luat cu mult regret și mare durere cuprinsul acestei hârtii la cunoscință și a hotărît, a aduce acéstă hârtie la cunoscința adunărei generale și a pune la ordinea dilei adunării generale alegerea unei președinte pentru cei doi ani până la alegerile generale.

(Va urma.)

Comerciul în Manciuria.

Unul din motivele, cari determină pe numeroși ómeni de a face actualmente comerciu în Manciuria este, că acolo nu e cunoscută vama. Țéra privilegiată, unde nu sunt nici finanți chinesi, nici rusesci. Pentru o ladă de șampanie (care se consumă enorm) n'are se se plătéscă de cât transportul pentru a face drumul de la Reims la Kharbin via Marseille-Dalni. Butelia de vin spumat se vinde în timp de pace cu șése—șépte ruble; astădi pe debitantul rus, grec séu frances din Manciuria, il costă cel mult 3 franci.

Tot așa e și cu alte producte transportate pe mare. Nu se plătesce nici o vamă, ceea-ce facilitéză mult comerciul atât între beligeranți, cât și între populația indigenă.

Conservele, rufăria, postovăria, încălțămintele, hainele confecționate, ciaiul, țigările, lichourile, săpunul, parfumeria etc. etc. se vînd în cantități considerabile și curios lucru, nici odată banii n'au fost în așa mare belșug în regiunea asiatică altmintrea atât de săracă, ca tocmai acuma în timpul rěsboiului.

Interesul cel mare al comerțului european ar fi, ca după încetarea rěsboiului, prin o convențiune specială între China și Rusia séu Japonia, Manciuria să se mențină doi séu trei ani în libertatea deplină a comerțului fără vamă.

Ar fi o greșală mare a adăuga pe lângă dificultățile destul de numeróse ce le involvă distanța cea mare și nesiguranța interióră, încă și bariera jenantă a vămilor. Puterea în posesiunea căreia va rěmâné Manciuria, să-i lase deci libertățile comerciale avute înainte de rěsboiu.

Bibliografie.

Ca întregire a traducerii d-lui Constantin Popp *„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune"* a apărut de același traducător în editura tipografiei archidiecesane din Sibiiu *„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor comitetului de supraveghere"*, tradusă după lucrarea lui Alfred Kormos din Budapesta. Traducerea d-lui Popp umple un gol simțit mai ales în viéța nóstră practică economică, unde societatea pe acțiuni este cea mai obicinuită formă a întreprinderilor nóstre financiare comerciale etc. Opul tratéză din tóte punctele de vedere relațiunile de drept ale comitetului de supraveghere, organ de aceeași importanță ca și direcțiunea societăților pe acțiuni. Cartea d-lui Kormos, în traducerea d-lui C. Popp este nu numai un bun comentar al paragrafilor legei comerciale, ci și o carte la adevěrat nivel sciențific, împreunând în měsură potrivită, atât principiile cât și disposițiunile positive ale legii privitóre la acéstă cestiune. Cu ajutorul materialului legal, al desbaterilor parlamentare, al scriitorilor și literaturii străine, în deosebi nemțesci, tóte discusiunile ce s'ar puté nasce referitor la comitetul de supraveghere al societăților pe acțiuni, sunt deslegate într'un mod satisfăcător.

Limba traducerii ușóră face plăcută lectura opului. E meritul d-lui Popp, că și prin acéstă traducere a contribuit la realisarea scopului, ce și-l designase delegațiunea băncilor românesci prin înființarea unui curs practic pentru amploiații băncilor, ideie care însě în timpul din urmă a fost cu totul abandonată. Recomandăm deci cartea acésta tuturor celor ce se interesézá de cestiunile juridice-comerciale, dér în deosebi acelora, cari sunt chemați a conlucra, a conduce și a supraveghea viéța și activitatea societăților și întreprinderilor nóstre comerciale. Se află de vêndare la d-l Constantin Popp funcționar al „Albinei" Sibiiu! — *(m.)*

ULTIME SCIRI.

Bucuresci, 28 Noemvrie. Mesagiul regal, pe care l'a citit Regele Carol la deschiderea sesiunei legislative, relevéză stăruința pacinică a României in cestiunile internaționale. Guvernul va presenta în sesiunea actuală convențiunea comercială cu Germania și cu cele-lalte state. Mesagiul relevéză anul de secetă și greutățile ce resultă de aici. Creditul țérii însě este consolidat. Budgetul este stabilit pe basele celui precedent. Se va presenta un proiect pentru legea vamală. Industria petrolului a luat mare avênt. Instrucția publică a progresat. Armata este înzestrată cu armele cele mai perfecționate. In sfîrșit mesagiul relevéză primirea căldurósă a familiei regale în călětoriile din anul acesta.

Tokio, 29 Noemvrie. Despre aměnuntele asaltului general contra Port-Arthurului se mai anunță, că generalul *Nogi* după o bombardare teribilă, care a durat întrégă di de Marți, și-a comandat trupele la asalt după miedul nopții. Asaltul s'a dat mai vîrtos contra părții de nord a forturilor *Sungșușan, Erlungșan* și *Antseșan*. Atacul însě *n'a avut până acum nici un resultat*. Soldații trupelor conduse de generalii *Nakamuro* și *Șaito* conduși contra forturilor, sunt toți din clasa samurailor. Ei sunt înarmați cu săbii cu două tăișe.

Petersburg, 29 Nov. Flota rusă din marea Négră a primit ordinul se cheme în serviciu toți oficerii și soldații de marină.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

eșia la ivélă un surîs viclean. Fruntea lată trecea în chelie, mai mult decât o scieam în realitate, ér în jurul témplelor se sbârleau îngrozitor nisce smocuri încâruntțitóre.

— Hm! Ai dreptate. Eu mě sciam altfel.

Laura rîdea:

— Hai, ce te năcăjesci? Nu vedi că Iosif șuguiesce?

Eu sciam însě prea bine că nu șuguiesce. Am dus portretul în biblioteca mea și am început sě-l studiez. Și încetul cu încetul l'am studiat și l'am cunoscut limpede. Iosif a zugrăvit pe pânză tocmai ceea-ce nu cunosceam mai 'nainte: mi-a făcut o schiță desăvîrșită a sufletului meu. Mi-a zugrăvit colórea ființei interne. Pătrunderea se entifică a artistului a străbătut în ființa mea ascunsă și a tras jos vělul de pe instictele mele tainice, despre cari n'aveam conscientă. Par' că ar fi lucrat cu radele X. Ceea-ce am vědut însě in portret, nu era de loc măgulitor pentru mine. Dér spuneam adineaori, că convingerea mea este, că trebue sě ne supunem firei nóstre. Acésta este o datorie față cu provedința. Aș puté sě-mi desfășur teoria mai pe larg, sciu însě că așteptați cu nerăbdare sfîrșitul.

Așa dér prin acest portret am dobîndit conscientă deplină despre individualitatea mea și portretul mi-a deschis ochii și m'a îmboldit sě făptuesc fără întârdiere. Věd că am ajuns la punctul, care vě interesézá, domnule judecător. Puțintică răbdare! Indată mě esplic.

Intr'o diminéță am primit o scrisóre anonimă: „Iosif.... nu este biblicul Iosif — el cedézá adesea privirilor galeșe ale dómnei Laura Putifar". Scrisórea acésta era nu se póte mai stupidă, dér îndată ce mi-am aruncat ochii asupra portretului meu, acesta îmi repeta de asemenea: Te-au înșelat! Te-au înșelat! Am privit prelung tabloul și vědénd sub el numele semnat de desupt cu roșu, l'am amenințat:

„Tu însuți ți-ai iscălit sentința de mórte. Căci acum vě pot spune, ceea ce am cetit din ochii portretului zugrăvit de penelul profetic al lui Iosif. Era scris lămurit acolo: „*Eu voiu deveni ucigaș*".

După terminarea portretului am căutat în nopți îngrozitóre, cine sě-mi fie victimă? Scrisórea acésta mi-a spus'o. Apoi îmi repetam motivele, cari mě determină la omor: binefacerea rěsplătită cu ingratitudine, ospitalitatea violată și paguba ce mi-s'a făcut! Da, paguba! Căci eu nu vréu sě-mi rěsbun onórea — asta n'o privesce pe Laura. Laura însě era proprietatea mea și cel ce a sedus'o mi-a furat în complicitate cu dânsa sănětatea. Vě spusesem adecă că tinereța Laurei mě întinerise și și pe mine și prin urmare voiam sě o posed eu singur. Nefiind însě nici gelos, nici amorosat, nu puteam sě o omor pe dînsa. Din contră voiam sě o recucerese! Voiů ucide deci pe amantul ei. Când am eșit din bibliotecă, am vědut, că portretul îmi surîde aprobator.

Étă, acesta a fost motivul făptuirei mele, pe care d-vóstră o botezați „crimă", ér doctorul „faptă monstruósă, iresponsabilă, săvîrșită de un nebun".

Eu n'am făcut, decât am urmat impulsiunea firei mele, pe care mi-a descoperit'o acest nenorocit portret.

— *st.* —

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„**Romana**“ dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa**. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acésta şi jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, dame'e purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broşurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ şi prescrierĭ originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. *(Esplicarea figurilor o face alăturĭ şi în limba germană.)*

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ şi unde în ţinuturile şi ţĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgĕtórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costă numai 2 cor. 50 banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la ·ti pografia A. Mureşianu, Braşov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Noemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.85
Renta de corone ung. 4%	98.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	88.85
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	161.75
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	99.90
Renta de aur austr.	119.90
Renta de corone austr. 4%	100.20
Bonurĭ rurale ungare 3½ %	91.35
Losurĭ din 1860.	156.15
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.32
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	800.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	679.25
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.42
ondon vista	239.42
Paris vista	95.17
Note italiene	95.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 27 Noemvrie n. 1904

Bancnote rom.	Cump.	18.68	Vênd.	18.74
Argint român.	„	18.60	„	18.70
Napoleond'ori.	„	19.05	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	2.54
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.40

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·32 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clujiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·7 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.*)
*) (Nu mai până în 15 Novembre).
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clujiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
(care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·45 min. a. m.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 6.34 m. séra.*

Dela Braşov la Zěrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clujiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Numai până în 15 Novembre).

Dela Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt. la óra 6·10 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·1 m. séra.

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.